

A HIVATÁSOS SPORTOLÓK JÁTÉKJOGÁNAK DOGMATIKAI JELLEGŰ VIZSGÁLATA A JOGÁTRUHÁZÓ MEGÁLLAPODÁSOK TÜKRÉBEN

SZÉKELY BOTOND

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, Magyarország

ORCID: [0009-0004-9427-5255](https://orcid.org/0009-0004-9427-5255)

Absztrakt: A tanulmány hivatásos sportolók átigazolási jogügyleteit vizsgálja, amelyben megállapításra kerül, hogy a játékjog átruházása mint átigazolási jogügylet egy vegyes megállapodás, amelyben az adásvételi szerződés elemei fedezhetők fel. Tehát a magyar jogi szabályozás dogmatikája kollízióban áll az átigazolási jogügyletekkel és a játékos piaci gyakorlatokkal.

Kulcsszavak: játékjog, hivatásos sportolók, átigazolás, átigazolási megállapodás.

THE DOCTRINAL ANALYSIS OF THE PLAYING RIGHT OF THE PROFESSIONAL ATHLETES IN THE LIGHT OF TRANSFER AGREEMENTS

Abstract: The present study examines the transfer agreements of professional athletes, concluding that the transfer agreement is a mixed legal transaction containing elements of a sales contract. It is evident that the doctrines of Hungarian legal regulation are not aligned with the practice of the transfer agreements and the player market.

Keywords: playing right, professional athletes, player transfer, transfer agreement.

Fiatal kutatóink II., 225–235.

DOI: <https://doi.org/10.56037/978-963-646-399-1-15>

A hivatásos sportolók átigazolására irányuló jogügyletek alapját egy – a magyar szabályozás által lefektetett – sajátos megoldás képezi. Az átigazolási megállapodások tárgya – többek között – a hivatásos sportoló játékjoga használati jogának átruházása, amely abból a szempontból speciális, hogy a sportoló és az adott sportklub közötti jogátszállás ideiglenes, míg az átadó és az átvevő sportklub között ideiglenes és végleges is lehet.

A kutatás során elsősorban az átigazolási jogügyletek dogmatikai hátterét vizsgáltam a sportklubok között létrejövő megállapodások górcső alá vételével, amit az átigazolások sportszférában betöltött jelentős gazdasági szerepe, illetve a szabályozási háttér és a joggyakorlat között fennálló kollízió indokolt. Kutatási hipotézisem szerint a dogmatikai alapvetésekkel ellentétben a sportklubok közötti megállapodások keretében nem csupán a játékjog használati joga kerül átruházásra egy használati szerződéshez hasonló jogügylet keretében, hanem az adásvételi szerződés elemei is megtalálhatók az átigazolási ügyletek során létrejövő megállapodásokban.

Kutatásaim eredményeként azt a következtetést vontam le, hogy a hivatásos sportolók átigazolására irányuló jogi szabályozás nem áll összhangban a sportszférában kialakult gyakorlattal, valamint hogy az átigazolási jogügyletek során a felek megállapodásaikban egyaránt alkalmazzák a jogátruházásra és az adásvételi szerződésre vonatkozó szabályokat, így ezen megállapodások – mint atipikus megállapodások – a jogátruházás és az adásvétel speciális elegyeként írhatók le.

A vizsgálat során a hipotézisem igazolásához a Sporttörvény és a Polgári Törvénykönyv korrelációja által irányadó jogszabályi rendelkezések alapján vizsgáltam a játékospiaci gyakorlatot, illetve a piaci mechanizmusokat, majd a szerződés alapú jogátruházás sportszerződésekre jellemző alkalmazásának jogi kereteit. A feltárt eredményekre alapozva fogalmaztam meg tézisemet, miszerint a játékjog használati jogának átruházásán túl az átigazolási megállapodásokban a sportklubok az adott játékos foglalkoztatására és a sporttevékenysége által generált közvetett hasznok szedésére irányuló kizárólagos jogosultság átruházásában is megállapodnak. Mindezekből következik, hogy a játékjog használati jogának átruházásáról szóló törvényi rendelkezések a játékospiaci gyakorlat szempontjából önmagukban nem alkalmasak arra, hogy a felek megállapodását mindenre kiterjedően szabályozzák, mert a gyakorlatban a sportklubok megállapodásaikban nem csupán a sportoló játékjoga használati jogának átruházásáról, hanem egyéb kizárólagos jogosultságok adásvétel útján történő átruházásáról is megállapodnak.

A megfogalmazott tézis alapjául szolgáló gondolatmenetet az alábbi fejezetekben mutatom be. Az elemzés átfogó ismertetése érdekében először az

irányadó törvényi rendelkezéseket szükséges áttekinteni. Ezt követően az átigazolási folyamatok jellegét kölcsönző aspektusokat mutatom be, különös tekintettel a labdarúgásra. E tényezők közül kiemelt szerepet játszanak a játékospiaci mechanizmusok, illetve a FIFA szabályzata által kialakított átigazolási rendszer. Mindezen szempontok alapján a törvényi szabályozás által lefektetett dogmatika szembe állítható a játékospiaci gyakorlattal.

A TÖRVÉNYI KERETEK ÉS AZ ABBÓL EREDŐ KOLLÍZÍÓ

A hivatásos sportolók átigazolására irányuló megállapodásokat a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Stv. vagy sporttörvény) szabályozza, amely a játékjogot – mint a sportoló személyéhez fűződő vagyoni értékű jogát – állítja az átigazolási ügyeletek középpontjába. Ugyanis a vonatkozó törvényi szabályozás szerint a sportoló a játékjoga használati jogát ideiglenesen átruhazza az adott sportszervezetre a közöttük létrejövő igazolt sportolói jogviszony alapján [Stv. 1. § (3) bek.]. Amennyiben a sportoló egy másik sportszervezetenél kívánja folytatni sporttevékenységét, a sportszervezet és a közte fennálló igazolt sportolói jogviszony megszűnik a megbízási vagy munkaszerződésének megszűnésével egyidejűleg [Stv. 1/B. § (2). bek.]. Erre a jogi aktusra a hivatásos sportolók kivásárlása esetén kerül sor, amelynek keretében az átvevő sportszervezet megállapodik az átadó sportszervezettel a játékos átigazolásáról. Tehát a sportoló általi ideiglenes jogátruházással szemben az átigazolási ügyletben részt vevő két sportszervezet megállapodhat a sportoló játékjoga használati jogának ideiglenes vagy végleges átruházásában is, amelyet az átadó sportklub egyszeri ellenértékhez köthet [Stv. 10. § (3) bek.].

A kutatás során feltárt gyakorlat alapján – meglátásom szerint – e törvényi keretek képezik a kollízió alapját. Ugyanis az irányadó jogszabályhelyek által alkotott dogmatika egyértelműen egy szűk értelmezési keretrendszert hivatott biztosítani azáltal, hogy a játékjogot a sportoló elidegeníthetetlen személyhez fűződő vagyoni értékű jogaként definiálja. Továbbá a játékjog megterhelésére irányuló megállapodásokat is semmisnek nyilvánítja [Stv. 9. § (5) bek.]. Azonban a sportolói karrier jellegét, illetve a sportszervezetek sportszakmai stratégiáját és játékospiaci tevékenységüket figyelembe véve felmerül az elméleti lehetősége annak, hogy az előbbieken ismertetett törvényi kereteken túlmenően, az átigazolási ügyletek akár adásvételi szerződéseknek is tekinthetők. Ugyanis a jogszabályi rendelkezések dogmatikai értelmezése során ellentmondások merülnek fel a játékjog használati jogának sportolóra történő visszaszállásával és annak átruházásával kapcsolatban. Az ellentmondás forrása a sportszervezetek közötti

megállapodásokban rejlik, amelyek a játékjog használati jogának végleges átruházására irányulnak. Amennyiben a sportszervezetek véglegesen ruházzák át a sportoló játékjogának használatát, az a gyakorlatban nem kerül vissza a sportolóhoz, hiszen az átadó klubbal fennálló jogviszony megszűnése után azonnal létrejön egy újabb jogviszony az átvevő szervezettel.

Ebből következik, hogy amennyiben a sportoló sikeresen átigazol, és nem kerül csapat nélküli státuszba, sporttevékenységét folytatólagosan fejt ki, ezáltal a játékjog használati joga érdemben nem száll vissza rá. Ebben az esetben a játékjog használatának átruházására irányuló megállapodások helyett a játékjog adásvételének lehetősége is felmerülhet. Ugyanis az átadó sportszervezet véglegesen válik meg a sportolótól és játékjogának használatától, amely egy sorozatos átigazolási folyamat során mindig egy újabb sportszervezetre száll át, mindaddig, amíg a sportoló nem kerül csapat nélküli státuszba, vagy nem fejezi be pályafutását. Ebből adódóan a sportoló pályafutásának befejezéséig a játékjog használata érdemben nem száll vissza rá, mivel a karrier végeztével kilép a játékospiacról, így a játékjog mint vagyoni értékű jog és annak használatának átruházása nem értelmezhető. Meglátásom szerint ilyen esetekben a játékjog elválik a sportolótól, mivel a folyamatos átigazolások következtében nem tud, vagy csak korlátozottan tud rendelkezni vele.

AZ ÁTIGAZOLÁSI JOGÜGYLETEKET ALAKÍTÓ TÉNYEZŐK

Játékospiaci mechanizmusok

A játékospiac működési mechanizmusa évek óta konzisztensnek bizonyul, amely alátámasztja az átigazolások meghatározó szerepét. A korábbi évek játékospiaci statisztikái is ezt a tendenciát igazolják. A FIFA legfrissebb adatai szerint a 2025-ös téli átigazolási időszakban a férfi labdarúgásban a csapatok 5863 nemzetközi átigazolási tranzakciót bonyolítottak le, melyek összértéke elérte a 2,35 milliárd dollárt.¹ Fontos kiemelni, hogy ezek az adatok kizárólag a 2025-ös téli átigazolási időszak volumenét tükrözik, ami a FIFA vonatkozó szabályozása alapján legfeljebb négy hétből álló időszakot ölelhet fel.² A FIFA statisztikái

¹ FIFA, International Transfer Snapshot (January 2025). <https://inside.fifa.com/transfer-system/international-transfer-snapshot> (Letöltés: 2025. június 1.)

² A FIFA Játékosok Státusza és Átigazolási Szabályzatának (Regulations on the Status and Transfer of Players) 3. fejezet 6. § (1) bekezdése alapján az országos szövetségek maguk határozhatják meg a szabályzataikban az átigazolási időszak idejét és tartamát. Évente két átigazolási időszak van.

továbbá rávilágítanak, hogy a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) hatáskörébe tartozó átigazolási ügyletek során a magyar klubok összesen 4,7 millió dollárt fordítottak hivatásos férfi labdarúgó játékosok szerződtetésére, miközben a játékosok átigazolásából, vagyis eladásából 3,74 millió dollár bevételre tettek szert.³

E piaci folyamatok alakítják részben a klubok sportszakmai és gazdasági stratégiáit, amely aspektusok nélkülözhetetlen részét képezik a professzionális csapatok működésének. A sportszakmai és gazdasági szempontok egymásból fakadnak, folyamatos kölcsönhatásban állnak egymással. A gazdasági stratégia elsődleges célja a sportszervezet számára olyan pénzügyi háttér megteremtése, amely lehetővé teszi a sportszakmai célok elérését és a klub hosszú távú fenntartását. Ezzel párhuzamosan a sportszakmai célok elősegítik a kitűzött eredmények elérését, amely pozitív hatással van a sportszervezet gazdasági prosperitására. Mindezek eredményeként a sportszervezeteknek lehetősége nyílik játékosállományuk fejlesztésére, amely megvalósulhat a már foglalkoztatott sportolók képességeinek fejlesztésével, illetve új játékosok szerződtetésével, akik megfelelő képességeikkel kiegészítik a csapat teljesítményének hiányosságait.

Mindkét esetben a klubok a tehetség és a potenciál azonosítására törekuszenek, ezért egy úgynevezett „tehetségfelvételre/tehetségmegszerzésre” („talent acquisition”) irányuló stratégiát alkalmaznak, amely a tehetségek felkutatására, toborzására és a legígéretesebb játékosok megtartására fókuszál. E stratégia célja, hogy megfelelő módszerek alkalmazásával előre jelezzék a sportoló jövőbeli teljesítőképességét. Ennek érdekében a klubok figyelembe veszik a sportoló természetes adottságait, szociális háttérét és neveltetését. A folyamat kivitelezése klubonként eltérő lehet, mivel egyes csapatok a versenyek és a ligák megnyerésére koncentrálnak, míg más klubok a tehetséggondozás által kívánják elérni pénzügyi céljaikat. A tehetségfelvételre vagy a felvásárlásra irányuló stratégia átgondolt kidolgozása elengedhetetlen a sportszervezetek sikeres működése szempontjából.⁴

A potenciális teljesítőképesség feltárását követően a tehetség értékelése és mérlegelése következik, mely folyamat során a klubok azt vizsgálják, hogy az adott játékos illeszkedik-e a csapatba és a betöltendő pozícióba. Ennek megítéléséhez a sportoló fizikális és mentális adottságait, valamint statisztikai mutatóit elemzik. A sporttudomány jelenlegi állása szerint két fő módszertan áll rendelkezésre a sportolók tehetségének és potenciáljának felmérésére. Az egyik a „természetes

³ FIFA International Transfer Snapshot (January 2025), Men's professional football. <https://inside.fifa.com/transfer-system/international-transfer-snapshot/mens-professional-football> (Letöltés: 2025. június 1.)

⁴ Abdulsamad Olajide Yusuf – Oladele IsiakaOladipo: Talent acquisition, in Paul M. Pedersen (ed.): *Encyclopedia of Sport Management*, Edward Elgar Publishing, 2021, 483.

kiválasztás” („natural selection”), amelynek célja olyan sportolók azonosítása, akik már a sportágban „scouting” tevékenység során kiválasztásra kerültek, vagyis a sportágba integrálódva, sportágspecifikus értelemben már felépített játékosként tevékenykednek. A másik módszertan a „tudományos kiválasztás” („scientific selection”), amelynek keretében a sportklubok az adott sportág szakmai szempontjai és értékei alapján mérlegelik a sportolóknak rejlő lehetőségeket.⁵

Mindezeken túlmenően, a játékosok szerződtetése során egy bizonyos szint felett a sportklubok figyelembe veszik a sportoló „celeb” státuszát, azaz a hírnevét és annak szórakoztatóipari befolyását. A fentebb ismertetett sportszakmai szempontokon és sporttudományi módszertanokon túl tehát a játékos marketingpotenciáljának eszközként való alkalmazása is releváns tényezővé válhat, különösen abban az esetben, ha a klub nem kizárólag a sportteljesítménnyel és az eredmények elérésével kívánja gazdasági célkitűzéseit megvalósítani. A sportoló ismertsége, felismerhetősége és egyedi karaktere ugyanis indirekt módon elősegítheti a profitgenerálást, mivel piaci jelenlétét a többi sportoló közül kiemeli. Ez ösztönzőleg hathat a sporttermékek fogyasztására a közönség körében, továbbá megalapozhatja a brandépítést és az arculatformálást.⁶ A statisztikai adatok, illetve a klubok működési stratégiái alapján megállapítható, hogy a csapatsportok, különösen a látványcsapatsportok esetében a játékospiacon végbemenő tranzakciók jelentős hatást gyakorolnak. Ezért a piacok működésére általánosan jellemző módon a sportszervezetek közötti ügyletek is egy kereslet-kínálat alapú gazdasági folyamatra épülnek, amely az adott sportág játékospiacának sajátosságait tükrözi.⁷

Szerződési gyakorlatok a nemzetközi piacon

A FIFA Játékosok Státuszára és Átigazolására vonatkozó szabályzata (Regulations on the Status and Transfer of Players, a továbbiakban: RSTP) szigorú kereteket szab a játékosok átigazolására vonatkozóan, amely jelentős mértékben befolyásolja a játékospiaci tranzakciókat és a játékosok csapatok közötti mozgását. A jelenleg hatályos rendelkezések értelmében a hivatásos játékosok írásba foglalt

⁵ Abdulsamad Olajide Yusuf – Oladele IsiakaOladipo: Talent evaluation, in Paul M. Pedersen (ed.): *Encyclopedia of Sport Management*, Edward Elgar Publishing, 2021, 484.

⁶ Jessica R. Braunstein-Minkove: Endorsement, in Paul M. Pedersen (ed.): *Encyclopedia of Sport Management*, Edward Elgar Publishing, 2021, 163-164.

⁷ A játékospiaci árakat meghatározó tényezőkkel kapcsolatban bővebben lásd: Craig A. Depken II. – Tomislav Globan: Football transfer fee premiums and Europe's big five, *Southern Economic Journal*, 2021/3.

szerződéssel rendelkeznek és labdarúgó tevékenységükért járó díjazásuk meghaladja a tevékenységük által felmerült tényleges költségeket.⁸ A játékos csapatához való tartozását, azaz igazolt státuszát a nemzeti szövetség által működtetett elektronikus rendszerben kell regisztrálni. Ez a rendszer tartalmazza az adott nemzeti szövetséghez tartozó valamennyi csapat igazolt amatőr és hivatásos játékosának adatait, elősegítve ezzel az átlátható működést.⁹ Az igazolással kapcsolatban kulcsfontosságú, hogy egy játékost egyidejűleg csak egy klub regisztrálhat.¹⁰ Ez alapján határozható meg, hogy az adott játékos melyik csapat szervezeti kereteibe illeszkedik, illetve melyik csapat jogosult a játékos sporttevékenységének irányítására, és melyik csapat kötelékében vehet részt a versenyrendszerben.

Az ismertetett igazolási rendszer kétségtelenül befolyásolja a játékospiac működését, és ezáltal a játékosok átigazolására irányuló megállapodások szerződéses feltételeinek kialakítását is. A nemzetközi átigazolások gyakorlata rávilágít ezen folyamatok komplexitására, hiszen egy játékos csapatváltása során számos jogviszony megszűnik, illetve szinte egyidejűleg új jogviszonyok jönnek létre. A nemzetközi szakirodalom két fontos szerződéses kikötést emel ki az átigazolásokkal összefüggésben: a játékosok munkaszerződésai rendszerint tartalmaznak egy kivásárlási klauzult („buy-out clause”) és egy kötbérfizetési klauzult („liquidated damages clause”), amelyek kompenzációs lehetőséget biztosítanak a foglalkoztató klub számára abban az esetben, ha a játékos foglalkoztatásának joga egy másik klubhoz kerül. Fontos azonban megkülönböztetni a két klauzult, mivel a kivásárlási klauzula a játékos számára biztosít jogot arra, hogy egyoldalúan felmondja a szerződését, és kilépjen a klub foglalkoztatási kötelékéből egy előre meghatározott összeg megfizetése ellenében. Ezzel szemben a kötbérfizetési klauzula értelmében a játékos szerződészegés esetén köteles megfizetni a szerződésben előre rögzített összeget, melynek elmulasztása rendszerint sportszankciós eljárást von maga után.¹¹

Mindezeken túlmenően említést érdemel egy további szerződéses kikötés, melyet a felek a gyakorlatban gyakran rögzítenek az átigazolási megállapodásokban. Az értékesítési klauzula („sell-on clause”) az átadó klub szempontjából meghatározó eleme a megállapodásnak, azonban a FIFA nem definiálja a záradék fogalmát. Emiatt a CAS (Court of Arbitration for Sport) ítélezési gyakorlatát kell áttekinteni, mely szerint az értékesítési záradék védelmet nyújt az átadó klub számára a játékos értékének az átigazolást követő hirtelen növekedésével

⁸ RSTP 2. § (2).

⁹ RSTP 5. § (1).

¹⁰ RSTP 5. § (3).

¹¹ Frans de Weger – Dannick Luckson: Player transfers, in Robby Houben (ed.): *Research Handbook on the Law of Professional Football Clubs*, Edward Elgar Publishing, 2023, 282–283.

szemben. Amennyiben a játékos által nyújtott sporttevékenység értéke hirtelen, jelentős mértékben emelkedik, és az átvevő klub később magasabb áron értékesíti a játékost egy harmadik klub számára, az átvevő klub köteles kiegészítő vételárat fizetni az átadó klub számára. Ennek következtében az átigazolási megállapodásokban a felek a fizetési kötelezettséget gyakran két részre bontják, amelyek egy határozott és egy feltételes díj megfizetéséből állnak.¹²

AZ ÁTIGAZOLÁSI MEGÁLLAPODÁSOK DOGMATIKÁJÁNAK LEHETSÉGES ÚJRA ÉRTELMEZÉSE

A bemutatott piaci mechanizmusok és szerződéses gyakorlatok alapján a játékosok átigazolása nem tekinthető adekvát módon egy hagyományos munkahelyváltásnak vagy egy egyszerű munkaviszony létesítésének. A hivatásos sportolók jogviszonya ugyanis komplexebb, mely az átigazolási tranzakció során a jogi instrumentumok széles körű alkalmazását teszi szükségessé. Emiatt az ilyen megállapodások a jogintézmények alkalmazása tekintetében vegyes megoldásokat szorgalmazhatnak, mivel a kialakult gyakorlathoz képest a hatályos magyar szabályozás mögött álló dogmatika túlságosan szűk kereteket biztosít az átigazolási ügyletek gyakorlati megvalósításához képest.¹³

A hatályos magyar szabályozás dogmatikai alapvetéseinek kiindulópontjaként szükséges a jogátruházási folyamat kontextusában vizsgálni a jogok forgalomképességének kérdését. Ugyanis forgalomképesség hiányában a felek nem ruházhatják át érvényesen a megállapodás tárgyát képező jogot, és nem támaszthatnak vele szemben ellenértéket. A játékjog konstrukcióját a jelenleg hatályos 2004. évi I. törvény rögzíti, amelynek hatálybalépésekor a polgári jogi jogügyletekre a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. Ebben az időszakban a sport területén a játékosok átigazolása és értékesítése már bevett gyakorlatnak számított, mely implicálta a játékjog átruházhatóságát, mint az átigazolás és a sporttevékenység kifejtésének alapját. Azonban a régi Ptk. nem rendezte egyértelműen a jogok forgalomképességét, mivel az egyes jogok forgalomképességét külön törvények rögzítették speciális jelleggel. Így például a Stv. a játékjog átruházásának a lehetőségét rögzítette, míg a régi Ptk. ezzel párhuzamosan az egyes jogok

¹² CAS 2010/A/2098. Idézi Frans – Dannick: *Research Handbook on the Law of Professional Football Clubs*, Edward Elgar Publishing, 2023, 284–285.

¹³ M. Tkalych: On the legal nature of the contract on the transfer of professional athlete from one sports club to another (transfer contract), *Law of Ukraine: Legal Journal*, 2015/12, 108–116.

forgalomképtelenségéről rendelkezett, amelyből az következett, hogy a jogok forgalomképessége lett volna a főszabály.¹⁴

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a korábbi bizonytalanságot orvosolva kiterjesztette az adásvételi szerződés tárgyát, kimondva, hogy a dolog adásvételére vonatkozó szabályok megfelelően alkalmazandók az olyan szerződésekre is, amelyekből jog vagy követelés visszterhes átruházására vonatkozó kötelezettség származik. Mivel az adásvétel az árutulajdon bármely tárgyának átruházására irányuló szerződés, melynek tárgya az ingó és ingatlan vagyon mellett jog is lehet,¹⁵ így a játékjog adásvételére irányuló megállapodás megkötése alapvetően nem kizárt. Ezt a megállapítást támasztja alá a korábbi szakirodalmi hivatkozás is, mely szerint a régi Ptk. idején az Stv. mondta ki *expressis verbis* a játékjog forgalomképességét. Ezzel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a Ptk. a testetlen dolgok elidegenítésére is kiterjeszti a dolgok visszterhes és ingyenes elidegenítésére vonatkozó szabályokat, viszont azok nem tartoznak a tulajdonjog tárgykörébe.¹⁶ Mindezek értelmében a játékos átigazolására irányuló megállapodás tárgya nem minősül tulajdonátruházásnak, azaz a bemutatott piaci mechanizmusok ellenére az átadó klub dogmatikai értelemben nem a játékost és annak sportteljesítményét értékesíti áruként az átvevő klub számára.

Az egyes jogokból eredő jogosultságok harmadik fél általi gyakorlásának eltérő megközelítése árnyalhatja az átigazolással járó jogátruházás dogmatikai jellegét, mivel a jogosultságok gyakorlása nem kizárólag adásvétel útján valósulhat meg a megszerzett immateriális javak alapján. A Ptk. lehetővé teszi a joghasznon élvezetét, amely szerint, ha a haszonélvezet tárgya olyan jog, mely alapján valamilyen szolgáltatás követelhető, a haszonélvező és a szolgáltatásra kötelezett közötti jogviszonyra azok a szabályok irányadók, melyek a jog átruházása esetén a jog megszerzője és a kötelezett közötti jogviszonyra vonatkoznak [Ptk. 5:157. §]. Tehát a Ptk. rendelkezései alapján az átigazolási ügyletek elméletileg irányulhatnak a játékjog haszonélvezetére, mely lehetővé teszi az átvevő klub számára, hogy a játékos játékjogát birtokában tartsa, használja, hasznosítsa, és annak hasznait szedje. Ez jelen esetben azt jelenti, hogy a klub felhasználhatja, illetve hasznosíthatja az adott játékos fizikai, szellemi és sportteljesítményét, továbbá szedheti az ebből származó hasznokat.

A játékospiaci mechanizmus ismertetése során a sportklubok gazdasági és pénzügyi tevékenységei kerültek előtérbe, amelyhez meglátásom szerint szorosan

¹⁴ Gárdos Péter: Követelések és jogok az új Polgári Törvénykönyvben, *Gazdaság és Jog*, 2008/7–8., 25–31.

¹⁵ Verebics János: Az üzleti élet szerződései az új Ptk.-ban, *Magyar Jog*, 2013/10, 589.

¹⁶ Miczán Péter: A szerződésalapító jogtípusokról, *Magyar Jog*, 2013/6, 330.

kapcsolódik a játékosok játékjogán elméletben fennálló haszonélvezet és annak útján gyakorolt felhasználási és hasznosítási jogosultság lehetősége. Ennek értelmében a klub a játékos sportteljesítményének hasznosításából, a sportteljesítményből mint szolgáltatásból, és a versenyen való indulásra irányuló követelésből tartja fenn szervezeti működését, illetve termel profitot. Ezen elméleti megközelítése azt implikálja, hogy az átigazolási megállapodások keretében a klubok valójában haszonélvezet átruházására kötnek szerződést. Ebbe a konstrukcióba illeszkedik az a rendelkezés is, mely szerint a haszonélvezettel terhelt jog vagy követelés a haszonélvezetre kiterjedő hatállyal a haszonélvező hozzájárulásával szüntethető meg szerződéssel, vagy változtatható meg a haszonélvező hátrányára [Ptk. 5:156. §]. Ebből következően az átigazolási megállapodások részét képezheti az a szerződési feltétel, melynek értelmében a játékos aktuális klubja hozzájárul a haszonélvezet megszüntetéséhez. Az új klub pedig a játékos regisztrálásával a haszonélvezet aspektusaihoz hasonló módon, kizárólagos jelleggel, egyedüli haszonélvezőként hasznosítja a játékost mint erőforrást. Így a játékos játékjoga a haszonélvezet szabályozási struktúrájához hasonlóan, jogbirtokként tartható magánál a szerződésben foglalt időtartamig, vagy amíg egy másik klub a konszenzuson alapuló ellenérték fejében ki nem váltja ezt a jogosultsági konstrukciót. A jogbirtokkal (*possessio iuris*) kapcsolatban azonban fontos megjegyezni, hogy míg a posztklasszikus római jogban a jogintézmény elismert volt, a Ptk. a jogon és követelésen alapítható haszonélvezet lehetőségével fogalmilag kizárja, illetve szükségtelenné teszi a jogbirtok alkalmazását, mivel a jogon és követelésen fennálló haszonélvezet esetében a (jog)birtok nehezen értelmezhető a testetlen dologi jelleg miatt.¹⁷

ÖSSZEGRÉS

A játékjogot övező dogmatika nem feltétlenül teszi egyértelművé, hogy mely szerződéstípus alkalmazása felel meg leginkább az átigazolások szabályozásának, illetve a játékjog adásvételének lehetősége sem feltétlenül vezethető le direkt módon a törvényi rendelkezésekből. Ugyanakkor a jogok átruházására vonatkozó elméleti megközelítések ezt a lehetőséget nem zárják ki. Mindezek alapján valószínűsíthető, hogy a nemzetközi szerződési gyakorlatot és az átigazolás természetét figyelembe véve a magyar szabályozás szerint az átigazolási ügyletek az adott játékos kizárólagos versenyztetési és sporttevékenységének hasznosítására irányuló jogosultság megváltását jelentik az átadó és átvevő sportklub megállapodásának fényében.

¹⁷ Miczán: *A szerződésalapító jogtípusokról*, 330.

IRODALOMJEGYZÉK

Hazai szakirodalom

GÁRDOS Péter: Követelések és jogok az új Polgári Törvénykönyvben, *Gazdaság és Jog*, 2008/7–8., 25–31.

MICZÁN Péter: A szerződésalapító jogtípusokról, *Magyar Jog*, 2013/6, 330

VEREBICS János: Az üzleti élet szerződései az új Ptk.-ban, *Magyar Jog*, 2013/10, 589.

Nemzetközi szakirodalom

BRAUNSTEIN-MINKOVE, Jessica R.: Endorsement, in Paul M. Pedersen (ed.): *Encyclopedia of Sport Management*, Edward Elgar Publishing, 2021, 163–164.

DEPKEN, Craig A. II. – GLOBAN, Tomislav: Football transfer fee premiums and Europe's big five, *Southern Economic Journal*, 2021/3.

DE WEGER, Frans– LUCKSON, Dannick: Player transfers, in Robby Houben (ed.): *Research Handbook on the Law of Professional Football Clubs*, Edward Elgar Publishing, 2023, 282–283.

TKALYCH, M.: On the legal nature of the contract on the transfer of professional athlete from one sports club to another (transfer contract), *Law of Ukraine: Legal Journal*, 2015/12, 108–116.

YUSUF, Abdulsamad Olajide– OLADIPO, Oladele Isiaka: Talent acquisition, in Paul M. Pedersen (ed.): *Encyclopedia of Sport Management*, Edward Elgar Publishing, 2021, 483–484.

Jogszabályok és szabályzatok

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.).

2004. évi I. törvény sportról (Stv.).

FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players (RSTP).

További források

FIFA, International Transfer Snapshot (January 2025). <https://inside.fifa.com/transfer-system/international-transfer-snapshot>

FIFA International Transfer Snapshot (January 2025), Men's professional football. <https://inside.fifa.com/transfer-system/international-transfer-snapshot/mens-professional-football>